

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00489756
Ons Kenmerk : ODH-2017-00068593
Datum : 10 JULI 2017

Beschikking Natura 2000-gebieden Wet natuurbescherming

Onderwerp

Op 29 mei 2017 hebben wij een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming ontvangen. De aanvraag betreft natuurontwikkelingsmaatregelen in de Stads- of Bommelse Gorzen in het Natura 2000-gebied Haringvliet, tussen Stad aan 't Haringvliet en Den Bommel.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde vergunning te verlenen;
- II. de voorschriften 1. tot en met 14. te verbinden aan deze vergunning;
- III. de aanvraag van 29 mei 2017 onderdeel te laten zijn van deze vergunning.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

drs. R.S. Noé
plaatsvervangend Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

- 1 Bij wijzigingen van omstandigheden (bijvoorbeeld de wijziging van de tenaamstelling) waaronder deze vergunning is afgegeven, dient de Omgevingsdienst Haaglanden, Afdeling Toetsing en Vergunningverlening Milieu, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mail: vergunningen@odh.nl hiervan terstond schriftelijk in kennis te worden gesteld.
- 2 De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden en eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering schriftelijk te melden aan de Afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, emailadres meldingwnb@ozhz.nl;
 - b. uiterlijk één week na het beëindigen van de werkzaamheden de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid hiervan schriftelijk in kennis te stellen.
- 3 De vergunninghouder dient zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, te informeren dat in verband met de bescherming van natuurwaarden (instandhoudingsdoelstellingen) van het Natura 2000-gebied Haringvliet, het gebied met uitzondering van de verharde paden, niet mag worden betreden.

Voorschriften ten aanzien van inrichtingsmaatregelen

- 4 Om effecten op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied te voorkomen, gelden de volgende voorwaarden ten aanzien van de locatie van de gevraagde activiteit:
 - a. Er wordt een minimum afstand van 3 m aangehouden ten opzichte van de vooroever voor het aanleggen van de eilandjes;
 - b. De werkzaamheden worden uitgevoerd in de maand september;
 - c. De werkzaamheden aan kreken worden uitgevoerd van de begraasde delen van de grasgorzen.
- 5 Alle materialen en/of afval dienen op een zodanige wijze opgeslagen te worden dat ze niet door verwaaiing of op andere wijze in het Natura 2000-gebied Haringvliet terecht kunnen komen.

Eenmalige werkzaamheden

- 6 Na afronding van de werkzaamheden dienen de gebruikte en bewerkte locaties in ordelijke toestand te worden achtergelaten, hetgeen wil zeggen dat ten behoeve van de werkzaamheden gebruikte en/of vrijgekomen materialen en afval worden opgeruimd en op de juiste wijze uit het Natura 2000-gebied worden afgevoerd.
- 7 Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande infrastructuur. Beschadiging van de bodem dient te worden voorkomen door het gebruik van licht materieel, het niet berijden van afgewerkte stukken en het gebruik van rijplaten. De rijplaten dienen na afloop van de werkzaamheden te worden verwijderd. Beschadigingen die ondanks de genomen voorzorgsmaatregelen optreden, dienen te worden hersteld binnen de vergunningperiode.
- 8 Voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt uitsluitend gebruik gemaakt van voertuigen die tenminste vallen binnen de Euro 5 normering. Euro V, Euro 5 of Euro5 (Europese richtlijn 99/96/EC) is de emissienorm voor voertuigen, die in de Europese Unie in oktober 2009 van kracht is geworden.
- 9 Materiaal en materieel mogen, anders dan voor het kunnen uitvoeren van de werkzaamheden noodzakelijk is, niet in het beschermde natuurgebied worden geplaatst, tenzij er speciale opstellocaties voor aftank- en opstelplaatsen worden gerealiseerd op een egaal stuk grond waar geen beschermde natuurwaarden aanwezig zijn. De juiste plek wordt in overleg met de aannemer bepaald.
- 10 Een opstelplaats, zoals in voorschrift 9 genoemd, dient zo te zijn ingericht dat alle materieel wordt opgesteld op een constructie met olie-absorberend materiaal. Gemorste vloeibare of vaste verontreinigende stoffen moeten zo snel mogelijk worden opgeruimd. Hiertoe dient absorberend materiaal en doelmatig gereedschap aanwezig te zijn.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

- 11 Voor de omgang met materieel in het Natura 2000-gebied worden de volgende voorzieningen en/of maatregelen voorgeschreven ter bescherming van de bodem en het grondwater:
 - a. Aftank- en opstelplaatsen dienen zodanig te worden ingericht dat al het materieel en de tanks worden opgesteld op een olie-absorberend doekconstructie (alleen waterdoorlatend), zodat wordt voorkomen dat schadelijke vloeistoffen in de bodem terecht kunnen komen;
 - b. Het binnen het Natura 2000-gebied in bedrijf zijnde materieel moet zodanig zijn uitgerust en te worden gebruikt dat olie- en/of brandstofverontreiniging van het bodem en het grondwater niet kan optreden;
 - c. Bij de aftank- en opstelplaatsen dient een brandblusinstallatie en voldoende absorptiemateriaal direct beschikbaar te zijn;
 - d. Een enkel- of dubbelwandige tank dient voorzien te zijn van een lekbak, zodat vloeistof bij eventuele lekkage wordt opgevangen. Deze lekbak dient afgeschermd te zijn voor regenwater. De inhoud van de lekbak dient minimaal gelijk te zijn aan de opslagcapaciteit van de tank;
 - e. De tanks, lekbakken of andere opvangvoorzieningen dienen horizontaal te worden geplaatst op de onder a genoemde constructie, zodat de bodem bij lekkage wordt beschermd;
 - f. De opvangvoorziening moet altijd droog blijven en afgeschermd voor regenwater. Wanneer vloeistof in de lekbak aanwezig is, dient dit op de voorgeschreven wijze als gevaarlijk afval te worden afgevoerd. Dit mag nooit in de bodem worden geloosd;
 - g. Indien er gevaar bestaat voor aanrijding van de tanks, dienen er maatregelen genomen te worden om beschadiging van de tanks te voorkomen (bijv. aanbrengen vangrail);
 - h. De opstelplaatsen moeten voorzien zijn van een goed afsluitbaar hek rondom, zodat onbevoegden het terrein niet kunnen betreden.
- 12 Het plegen van onderhoud en olie verversen is in het Natura 2000-gebied niet toegestaan.
- 13 Het bevoorraden van de tanks en het aftanken van materieel vanuit de tanks moet plaatsvinden boven de constructie, zoals genoemd onder voorschrift 9, zodat olie- en/of brandstofverontreiniging van de bodem en het grondwater niet kan optreden.
- 14 Buiten werktijden dient het materieel boven de constructie, zoals genoemd onder voorschrift 9, te worden opgesteld.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 29 mei 2017 hebben wij een aanvraag om vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen. De aanvraag betreft natuurontwikkelingsmaatregelen in de Stadse of Bommelse Gorzen. De activiteit wordt uitgevoerd in het Natura 2000-gebied Haringvliet, tussen Stad aan 't Haringvliet en Den Bommel.

Bij de aanvraag is het volgende stuk gevoegd:

- Natuurtoets Deelprojecten Droomfonds Haringvliet, opgesteld door Royal HaskoningDHV, d.d. 23 mei 2017.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Bevoegd gezag

De gevraagde activiteit wordt (hoofdzakelijk) gerealiseerd dan wel verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van deze aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan:

Wettelijk kader

- de artikelen 2.7 t/m 2.9 Wnb.

Beheerplan

Voor het Natura 2000-gebied Haringvliet is een beheerplan als bedoeld in artikel 2.3 van de Wnb vastgesteld. Het beheerplan vormt daarmee een toetsingskader voor voorliggende aanvraag.

Beschermde gebieden (instandhoudingsdoelen)

De vergunningplicht heeft betrekking op het Natura 2000-gebied Haringvliet. Dit gebied is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn. In de gebiedendatabase¹ zijn de instandhoudingsdoelen omschreven voor dit Natura 2000-gebied.

Beoordeling

Aangevraagde activiteit

Initiatiefnemer heeft een aanvraag om vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb ingediend voor het uitvoeren van natuurontwikkelingsmaatregelen in de Stadse of Bommelse Gorzen. De maatregelen bestaan uit het verdiepen van bestaande rabatten, herstel van het bestaande krekensysteem (uitgraven krekens), verflauwen van de oevers van bestaande sloten, het afschuiven van oevers om erosie tegen te gaan en het aanleggen van enkele eilandjes. De gevraagde activiteit vindt binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Haringvliet plaats.

De Stadse Gorzen (ook wel Bommelse gorzen genoemd) bestaan uit 3 deelgebieden: de Stadse Gors, de Uitslaggors en de Molengors. De locaties liggen ten oosten van de lijn Middelharnis - Spui tussen Stad aan het Haringvliet en Den Bommel. Door gemaakte afspraken in het kriebesluit zal er geen brak water in dit deel

¹ <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=9>

van het Haringvliet komen. De gebieden vormen echter wel een interessante stapsteen in getijdenatuur richting de Natura 2000-gebieden Hollands Diep en Biesbosch. Het accent van de maatregelen ligt daarom ook op het “verzachten” van de oever en het waar mogelijk herstellen / optimaliseren van de verbinding met het zoetwatergetijdengebied Hollands Diep-Biesbosch. Zowel vogels als vissen kunnen hiervan profiteren.

De maatregelen hebben de volgende doelen:

- Het vergroten van broed- en foerageerbiotoop voor vogels door het afschuiven van de oevers en eventueel met vrijkomende grond maken van eilandjes tegen de vooroever.
- Het herstellen / optimaliseren van de verbinding met het Haringvliet van het krekensysteem gecombineerd met het maken van rust- en paaiplaatsen voor vissen
- Het optimaliseren van de delen met bestaand rabatten systeem door ze te verdiepen / accentueren.

Na het herinrichten van het gebied vinden er geen specifieke activiteiten plaats, anders dan wat nodig is voor het reguliere beheer.

De maatregelen afschuiven van oevers en het verflauwen van bestaande slootoevers zijn maatregelen die direct verband houden of nodig zijn voor het beheer van het Natura 2000-gebied Haringvliet. Deze maatregelen zijn nader uitgewerkt in het beheerplan als instandhoudingsmaatregelen. Maatregelen die direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied en zijn uitgewerkt in een beheerplan zijn op grond van artikel 2.9, eerste lid, van de Wnb, vrijgesteld van de vergunningplicht. Dit betekent dat deze maatregelen geen vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb, benodigd is.

De overige maatregelen (eilandje aanleggen, optimaliseren rabatten en herstel krekensysteem) houden niet direct verband met of zijn nodig voor het beheer van een Natura 2000-gebied en zijn niet nader uitgewerkt in het beheerplan. Wel hebben de maatregelen (na uitvoeren) een positief effect op de doelen waarvoor het Natura 2000-gebied Haringvliet is aangewezen.

De maatregelen zullen worden uitgevoerd in september 2017 en duren maximaal 5 weken. Bij het maken van de eilandjes in het water wordt een afstand aangehouden van minimaal 3 m tot aan de vooroevers om rekening gehouden met het eventueel voorkomen van de rivierdonderpad. Er worden geen begraasde delen afgegraven en herstel van kreken vindt plaats vanaf de begraasde delen van de Stads Gorzen om verstoring en/of vernietiging van potentieel leefgebied van de Noordse woelmuis te voorkomen.

De aangevraagde activiteit is een ‘project’ in de zin van de Wnb, dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het Natura 2000-gebied en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, of projecten, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Dit betekent dat de artikelen 2.7, derde lid sub a en artikel 2.8, met uitzondering van het negende lid, van de Wnb, van toepassing zijn op deze aanvraag en een passende beoordeling is vereist waarbij rekening is gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied. Bij de aanvraag is een passende beoordeling gevoegd. Indien en voor zover noodzakelijk hebben wij de informatie uit dit document bij onze besluitvorming betrokken.

Effecten

De beoordeling van deze aanvraag heeft, gelet op de aard, duur en afstand van de gevraagde activiteit ten opzichte van het Natura 2000-gebied Haringvliet, mogelijk betrekking op oppervlakteverlies, vernatting, verandering overstromingsfrequentie, verandering dynamiek substraat, verstoring door geluid, verstoring door trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

Onze beoordeling van de aangevraagde activiteit is gebaseerd op de hoofdstukken 1, 2 (par 2.7), 3 t/m 6, 13, 23 en 24 uit de natuurtoets Natuurtoets Deelprojecten Droomfonds Haringvliet (verder: de natuurtoets)

omgevingsdienst HAAGLANDEN

en het beheerplan Haringvliet juni 2016, Natura 2000 Deltawateren Beheerplan 2016-2022, vastgesteld op 17 juni 2016.

Op basis van de aanvraag en natuurtoets hebben wij vastgesteld dat de gevraagde activiteit (deels) vergunningplichtig is voor het Natura 2000-gebied Haringvliet.

Instandhoudingsdoelstellingen van het gebied

Bij de beoordeling van de effecten als gevolg van de gevraagde activiteiten hebben wij rekening gehouden met de specifieke milieukeurmerken en omstandigheden van het gebied. Hieronder vallen o.a. de huidige kwaliteit van de betreffende (sub)habitattypen en natuurbeheer. Relevant zijn de leefgebieden van visdief, kluut, bruine kiekendief, rietzanger, lepelaar, aalscholver, fuut, smient, krakeend, wilde eend, kuifeend, meerkoet, Kievit, wulp, rivierdonderpad en noordse woelmuis. Overige soorten komen niet of met verwaarloosbare aantallen voor binnen invloedssfeer van de activiteiten. Habitattypen komen ter plaatse niet voor. De instandhoudingsdoelstelling voor bovengenoemde habitatrictlijnsoort en vogelrichtlijnsoorten is omschreven in de gebiedendatabase².

Effecten van gevraagde activiteit op habitattypen en soorten

Het accentueren van de rabatten en het verdiepen en optimaliseren van de bestaande kreken zijn maatregelen die vooral verstoring veroorzaken op het landgedeelte van de Stadse Gorzen. Het aanleggen van vogeleilanden met de vrijgekomen grond is een maatregel die ook effecten veroorzaakt op soorten die aanwezig zijn op het open water.

Effecten op broedvogels

In de Stadse Gorzen broeden visdief, kluut, bruine kiekendief, blauwborst en rietzanger. Door de werkzaamheden uit te voeren in september kunnen (significant) negatieve effecten ten aanzien van broedvogels worden uitgesloten.

Effecten op niet-broedvogels

In de periode juli t/m oktober zijn (op basis van telgegevens van de afgelopen jaren) de volgende niet broedvogels aanwezig binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden: lepelaar, aalscholver, fuut, smient, krakeend, wilde eend, kuifeend, meerkoet, Kievit en wulp.

Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden op het land in september is de lepelaar reeds uit het gebied vertrokken en bevinden kuifeend, aalscholver en fuut zich (nog) op het open water waar de werkzaamheden op het land geen effecten hebben. De overige aanwezige niet-broedvogels komen in het Haringvliet voor met aantallen die boven de doelaantallen liggen. Omdat er sprake is van een kortdurende (maximaal 5 weken) verstoring, en er in de directe omgeving voldoende mogelijkheden zijn om uit te wijken, kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten.

De aanleg van eilandjes heeft echter ook invloed op het open water, waar de kuifeend zich in september ophoudt, evenals aalscholver en fuut. Vanwege het grote belang van de grasgorzen voor overwinterende en foeragerende ganzen en eenden kan niet worden uitgeweken naar een periode later in het jaar. Uitwijken naar een periode eerder in het jaar leidt tot verstoring van broedende vogels en is evenmin mogelijk.

Voor aalscholver en fuut geldt dat de aantallen (ruim) boven de instandhoudingsdoelen liggen. Een kortdurende verstoring leidt dan ook niet tot een significant negatief effect op deze soorten. Bovendien zijn er binnen het betreffende telvak voldoende uitwijkingsmogelijkheden. Het telvak waarin de werkzaamheden plaatsvinden, heeft een oppervlakte van ca. 600 hectare en een oeverlengte van ca. 9 kilometer (inclusief de zuidzijde van Tiengemeten). Wanneer rekening wordt gehouden met een verstoringsafstand van 400 meter voor de kuifeend (ministerie van LNV, 2008) wordt een oeverlengte van 1,6 kilometer verstoord aan

² <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=9>

omgevingsdienst HAAGLANDEN

weerszijde van de aan te leggen eilandjes. Er blijft binnen het telvak dan nog ruim 7 kilometer oeverzone onverstoord. Door de werkzaamheden in een zo kort mogelijk tijdsbestek worden uitgevoerd en vanaf begin september (na de ruiperiode) uit te voeren, worden de versturende effecten geminimaliseerd en zijn significant negatieve effecten uit te sluiten.

Effecten op habitattypen- en soorten

In de Stadse Gorzen is een populatie noordse woelmuizen aanwezig. Het leefgebied van de soort bestaat uit de onbegaasde delen van de Bommelse en Stadse Gorzen. De rabatten liggen in het begraasde gedeelte en de eilandjes worden aangelegd in het water. De kreken grenzen aan echter aan de onbegaasde delen. Door het herstellen en uitdiepen vanaf de begraasde delen uit te voeren, vindt er geen ruimtebeslag plaats op de onbegaasde delen van de grasgorzen en kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

Het leefgebied van de rivierdonderpad bestaat uit een territorium dat zich tussen breuksteen bevindt en een beperkte zone van hooguit enkele meters hierbuiten. Het is niet uit te sluiten dat deze soort voorkomt binnen of in de zeer directe omgeving van de (voor)oevers (zover afgedekt met breuksteen) van de Bommelse en Stadse Gorzen. Door de eilandjes op minimaal 3 m afstand van de vooroever aan te leggen kunnen negatieve effecten op deze soort worden uitgesloten.

Gelet op die specifieke milieukeurmerken en omstandigheden, waaronder de huidige kwaliteit van de betreffende (sub)habitattypen, de (reguliere) beheermaatregelen en de aanvullende maatregelen zoals opgenomen in het (ontwerp)beheerplan concluderen wij dat de natuurontwikkelingsmaatregelen in de Stadse of Bommelse gorzen geen belemmering vormen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Haringvliet worden door de aangevraagde activiteit niet aangetast.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is bevoegd gezag de gemeente Goeree-Overflakkee.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat de gevraagde activiteit geen belemmering vormt voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen en dat een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb kan worden verleend.